

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

ku.remissvar@regeringen.se

2016-02-26

Dnr 51/15/1084
Ert dnr Ku2015/02346/KL

Yttrande över Riksantikvarieämbetets rapport Översyn av regelverket om de kyrkliga kulturminnena

Göteborgs stift vill härmed lämna följande synpunkter på Riksantikvarieämbetets förslag till förändringar i regleringen avseende de kyrkliga kulturminnena och dess tillämpning.

Sammanfattning

Göteborgs stift instämmer i merparten av förslagen. Några oklarheter bör förtydligas i bestämmelserna vad avser begreppsdefinitioner. På några områden föreslås inte några förändringar i regelverket om de kyrkliga kulturminnena. Vi anser dock att även dessa bestämmelser bör ändras.

2.1. Förslag till ändring av 4 kap. kulturmiljölagen

Kyrkobyggnader och kyrkotomter

2 § Det är bra att kulturmiljölagens kyrkobyggnadsbegrepp omdefinieras så att den statliga tillsynen endast avser de kyrkobyggnader som idag omfattas av tillståndsplikt, såsom lagstiftningen i praktiken tillämpas.

Förslaget till förändrad definition av kyrkotomt är delvis otydligt. En kyrkotomt kan utgöras av en sedan länge nedlagd begravningsplats i direkt anslutning till en kyrkobyggnad. I dessa fall har inte nedläggningen föregåtts av något tillstånd från länsstyrelsen. Denna kategori kyrkotomter tycks därmed falla utanför det ändrade kyrkotomtsbegreppet, vilket knappast kan vara avsikten.

Kyrkliga inventarier

6 § Begreppet ”annan kyrklig byggnad” är otydligt. Hur förhåller sig detta begrepp till kyrkobyggnad och byggnad på kyrkotomt enligt 2 och 3 §§ samt byggnad på begravningsplats enligt 12 och 13 §§?

7 § Ingen förändring i regleringen avseende 7 § föreslås av Riksantikvarieämbetet.

Bestämmelsen avseende roller och ansvar för kyrkliga inventarier bör överensstämma med föreslagna kompletteringar till 2 och 11 §§, dvs att det är ägaren som är ansvarig för vård och underhåll av kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser.

Bestämmelsen att två personer i församlingen ansvarar för förteckningen samt förvaringen och vården av föremålen bör därför ersättas av att församlingen (=ägaren) har detta ansvar, dvs. kyrkorådet eller - i förekommande fall - församlingsrådet.

Jämför även med 15 § vad avser ansvar för föremål av kulturhistoriskt värde på begravningsplatser som ägs och förvaltas av en borgerlig kommun. Det finns ingen reglering att det i en sådan kommun ska utses två inventarieansvariga personer.

8 § Ingen förändring i regleringen avseende 8 § föreslås av Riksantikvarieämbetet. Det kan ifrågasättas om stiftet ska ha i uppgift att kontrollera att föremål i förteckningen finns kvar vart sjätte år samt vid byte av inventarieansvariga personer. Det vore rimligare om varje församling själv ansvarade för detta, likt kommunen enligt 15 §, alternativt länsstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet.

Tio år är ett mer lämpligt intervall för kontroll av inventarieförteckningar, likt Riksantikvarieämbetets föreskrift avseende revideringsintervall för vård- och underhållsplaner (KRFS 2012:2, § 11). Bestämmelsen att en kopia av förteckningen ska skickas till länsstyrelsen efter kontroll vid byte av inventarieansvariga personer bör utgå.

9 § I fråga om kyrkliga inventarier, som inte ägs av någon enskild person eller släkt, krävs länsstyrelsens tillstånd för att bl.a. avyttra det och för att reparera eller ändra det. Det är otydligt vilket lagskydd kyrkliga inventarier tillhörande en kyrkobyggnad som överlåtits till annan ägare än Svenska kyrkan har. Omfattas inte längre dessa föremål av tillståndsplikt enligt 9 §?

10 § Vi tillstyrker föreslagen ändring att länsstyrelsen ska samråda med församlingen i stället för med stiftet innan åtgärder vidtas för att skydda eller vårda ett kyrkligt föremål.

Ansvarsbestämmelser m.m.

17 § Tredje stycket hänvisar till första stycket men hänvisningen avser det som framgår av andra stycket.

18 § Vi ifrågasätter om det finns skäl för att införa en bestämmelse om bötesföreläggande. Nuvarande bestämmelser om ingripande för att åstadkomma rättelse torde vara tillräckliga.

Vidare framgår det inte vem som kan komma att bötfällas om bestämmelsen införs. Det är olyckligt om en konsekvens av en bötesbestämmelse blir att de två inventarieansvariga personerna ställs till svars straffrättsligt. Avsvaret för kyrkliga inventarier bör ligga på församlingen genom kyrkorådet eller församlingsrådet (se kommentar 7 §).

6.7 Utredning om övertaliga kyrkor

Vi ställer oss bakom Riksantikvarieämbetets förslag att en statlig utredning tillsätts för att utreda frågan om kyrklig övertalighet och dess konsekvenser. Vi förutsätter att en sådan utredning genomförs i bred samverkan med Svenska kyrkan.

I beredningen av detta yttrande har deltagit stiftsantikvarie Matilda Dahlquist, stiftsantikvarie Elin Lif samt stiftsjurist Louise Edqvist Lendefors.

Per Eckerdal
Biskop

Per Starke
Stiftsdirektor

